

MEDISCH COMITÉ NEDERLAND VIETNAM

Onze vraag aan u

Vorig jaar startte een groep boeren in Quang Tri met steun van MCNV een duurzaam bosbouwproject. Ondanks COVID-19 en grote overstromingen in het najaar, is het de boeren gelukt om tienduizenden bomen aan te planten. Met de verkoop van het kwalitatief betere hout en bosproducten zoals zaden, rotan en bamboe kunnen de families hun inkomen verbeteren. Zij zorgen samen voor het bos en het bos zorgt voor een beter leven. Wij willen de boerenfamilies in Quang Tri graag verder helpen met bosbeheer en daarvoor vragen wij deze zomer uw (extra) bijdrage.

Bij voorbaat dank voor uw (extra) gift!

Bescherm het bos dan bescherm het bos het dorp

Met onder meer:

Revalidatiecentrum Cao Bang overgedragen

Zo werkt het Support Center in Dien Bien

Actie! Steun boerenfamilies bij duurzaam bosbeheer

Vietnam, duurzame relatie met regenwoud

'Mijn verhaal' Jan van den Broek

April 2021

Beste donateurs,

In april hebben we deelgenomen aan de laatste evaluatieworkshop van het project Early Intervention and Inclusive Education in de provincie Cao Bang. In dit project, onderdeel van het CBR-programma, heeft MCNV sinds 2002 kinderen met een handicap in Cao Bang ondersteund. Het belangrijkste resultaat van dit project is de oprichting en ontwikkeling van het Centrum voor Inclusief Onderwijs en Revalidatie voor kinderen met handicaps in Dien Bien. Voor dit Support Center-model ontving MCNV een internationale onderscheiding voor innovatieve ondersteuning van kinderen met een handicap.

In 2017 spraken we voor het eerst met onze partners in Cao Bang over ons plan om de resultaten aan de provinciale overheidsdiensten over te dragen, zodat zij de ontwikkeling kunnen voortzetten en verankeren. Afgelopen jaar hebben we gevolgd hoe het verder ging zonder ondersteuning van MCNV-stafmedewerkers en dat gaf ons voldoende vertrouwen om onze rol over te dragen. We hebben gezien dat de staf van het revalidatiecentrum in Cao Bang niet alleen de taken goed uitvoert, maar ook de capaciteit heeft om technische ondersteuning te bieden aan een andere provincie in het noorden van Vietnam. Het succes van het centrum heeft het Ministerie van Onderwijs geïnspireerd om dit Support Center-model landelijk te promoten.

Ik dank de donateurs van MCNV voor hun langdurige steun aan het CBR-team en de provincie Cao Bang om dit uitdagende, maar belangrijke en interessante werk uit te voeren. We zullen met trots onze resultaten delen met anderen die geïnteresseerd zijn in vroegtijdige behandeling en inclusieve educatie voor kinderen met handicaps. En ik hoop dat onze expertise ook nuttig en toepasbaar zal zijn voor Laos.

Dung Pham
directeur Vietnam en revalidatiearts

Gebruikte afkortingen

CBR

Community Based Rehabilitation
Revalidatie in de gemeenschap

EI/IE

Early intervention / Inclusive Education
Vroegtijdige behandeling / inclusief onderwijs

CWD

Child(ren) with disability
Kind(eren) met handicap

In april van dit jaar beëindigde MCNV zijn ondersteunende rol bij het project voor kinderen met handicaps in de provincie Cao Bang. Hier, in het noorden van Vietnam, begonnen we in 2002 met het uitdelen van hulpmiddelen en nu, ruim 18 jaar later, kunnen kinderen met een beperking terecht in een speciaal revalidatiecentrum in Cao Bang stad. Daar worden handicaps en ontwikkelingsachterstanden zo vroeg mogelijk opgespoord en behandeld en kunnen de kinderen leren en spelen met elkaar. Het revalidatiecentrum gaat door, maar nu zonder steun van MCNV en dat was van meet af aan de bedoeling. We hielpen onze partners en de lokale overheidsdiensten op weg en begeleiden hen tot zij het centrum op eigen kracht konden voortzetten. “We sluiten onze deelname aan dit project af met een gevoel van trots”, zegt Dung Pham, directeur Vietnam en revalidatiearts. “We hebben mede dankzij donateurs heel veel kunnen doen voor kinderen met handicaps in Cao Bang en nu gaan wij daarmee door in andere delen van Vietnam.”

In de mooie provincie Cao Bang wonen duizenden kinderen met een lichamelijke of mentale handicap. De kinderen kunnen niet lopen, bewegen moeilijk, hebben moeite met praten, slikken of ze zijn blind/slechtziend of doof/slechthorend. Een deel van de

'Vergeten' kinderen bloeien hier op!

handicaps is nog altijd te wijten aan de (indirecte) gevolgen van de Vietnamoorlog zoals het effect van het ontbladeringsmiddel Agent Orange. Toen MCNV in deze provincie begon aan het revalidatieprogramma vielen kinderen met een handicap veelal tussen wal en schip. Ze werden uit schaamte in huis verborgen gehouden, gingen niet naar school en kregen nauwelijks therapie of behandeling. We troffen destijds heel wat kinderen aan van wie niet eens duidelijk was wat ze precies mankeerden, een diagnose werd niet of laat gesteld. De ouders die we spraken waren ten einde raad. Ze wisten niet hoe ze voor hun kind moesten zorgen, konden er soms nauwelijks mee communiceren. Wat nog steeds onveranderd is: om in het levensonderhoud van hun gezin te voorzien moeten beide ouders lange dagen op het land werken. Er blijft amper tijd over om voor een kind te zorgen, dat juist extra aandacht nodig heeft.

"Veel leerlingen gaan goed vooruit in de eerste maanden dat ze hier zijn. Vooral de blinde en dove kinderen maken grote sprongen vooruit qua leren. Alle kinderen maken vorderingen op het gebied van dagelijkse vaardigheden. Kinderen die voorheen zichzelf niet konden aankleden doen dit nu zelf. Ze leren zelfstandig te eten en naar het toilet te gaan."

Orthopedagoog in Cao Bang

Met de ontwikkeling van het CBR-programma kwam er vanaf 2002 snel meer oog voor de duizenden 'verborgen' kinderen met een handicap. Dorpsgezondheidswerkers werden opgeleid om handicaps te herkennen en eenvoudige behandelingen op te starten. Zij gingen in de afgelegen dorpen letterlijk op zoek naar kinderen met handicaps, die ze hoognodige hulpmiddelen gaven zoals looprekjes, krukken en gehoorapparaten. Maar er was meer nodig om de kinderen een goede start te geven en een kans op onderwijs en ook de ouders hadden extra support nodig. Met de komst van het Revalidatiecentrum voor kinderen met een handicap in de stad Cao Bang konden ruim 100 kinderen in 6 tot 12 maanden voorbereid worden voor een gewone school in hun eigen dorp. Het is mooi om te zien hoe de kinderen

de eerste maanden in het centrum een flinke inhaalslag maken. Ze krijgen therapie die past bij hun handicap en leren -soms voor 't eerst- om te communiceren met andere kinderen, zeer belangrijk voor de ontwikkeling van een kind. Ook hun ouders krijgen intensieve begeleiding in het omgaan met hun gehandicapte kind. Elke handicap vraagt een eigen aanpak en de ouders leren hoe ze beter contact kunnen maken met hun kind en op een andere manier kunnen communiceren. Alles is erop gericht het kind na het verblijf in het centrum zoveel mogelijk te laten deelnemen aan de gewone dagelijkse activiteiten in de eigen vertrouwde omgeving.

Verder in Dien Bien

De aanpak van vroegtijdige behandeling en inclusief onderwijs is niet uniek voor het centrum in Cao Bang. Het gehandicaptenprogramma dat in de jaren negentig in Quang Tri begon, werd uitgebreid naar Dak Lak (1998), Cao Bang (2002), Phu Yen (2002) en Khanh Hoa (2005). Ook in Dien Bien werd gestart (2014) en vorig jaar konden we daar een heel nieuw Support Center openen, naar model van Cao Bang. Door in de verschillende plattelandsprovincies samen te werken met lokale overheidsdiensten, scholen, gehandicaptenorganisaties en gezondheidsdiensten kunnen we steeds meer gehandicapte kinderen op weg helpen naar een gewone school en worden hun ouders beter begeleid in de zorg voor hun kind. Dat MCNV daaraan kan bijdragen is iets om samen met u trots op te zijn! ◀

Weer thuis: wél naar school!

Vele honderden kinderen met een ontwikkelingsachterstand zijn inmiddels gescreend, hun handicaps zijn in beeld gebracht en meer dan de helft van de kinderen met een handicap kreeg daarna voortdurende ondersteuning. Hoe groot de vooruitgang ook is bij de kinderen in het revalidatiecentrum, het is belangrijk dat hun ontwikkeling, als zij weer thuis zijn, doorgaat met steun van hun ouders en anderen in hun omgeving. Dat lukt nog niet overal. Het bewustzijn bij gezinsleden en dorpsgenoten over het leervermogen en het recht op onderwijs van kinderen met een handicap is niet overal even groot. Daardoor zijn er nog steeds kinderen die na verblijf in het centrum eenmaal thuis tóch niet naar school gaan. Door onderwijzers en gezondheidswerkers in de dorpen te leren hoe ze met de verschillende handicaps kunnen omgaan, streven we ernaar dat meer kinderen langduriger begeleid worden naar een gewone school. Alle kinderen met een handicap hebben recht op brede toegang tot onderwijs, het blijft ook de komende jaren ons streven om dat te realiseren.

Eerste stap naar een

'gewone' toekomst

Tu Phi Yen is pr- en communicatiemedewerkster bij team-MCNV in Hanoi. Ze bezocht het nieuwe Support Center voor inclusief onderwijs voor kinderen met handicaps in Dien Bien. MCNV was nauw betrokken bij de totstand-koming van het centrum.

A is een meisje van 4 jaar uit Dien Bien Phu. Ze heeft een autismespectrumstoornis die haar ontwikkeling belemmert en zonder hulp is een reguliere school geen haalbare kaart voor haar. Op het Dien Bien Support Center voor Inclusief onderwijs krijgt A spelenderwijs de juiste voorbereiding voor later. Het verhaal van A toont hoe het centrum kinderen met een handicap begeleidt bij hun overgang naar regulier onderwijs.

Door de autistische stoornis had A gedragsproblemen, een concentratiestoornis en beperkte sociale vaardigheden. Ze had de neiging zichzelf te herhalen, in cirkels rond te draaien en de woorden van anderen te herhalen. Een gesprekje met anderen kon ze niet voeren. Wanneer iemand iets tegen haar zei, lette ze niet op en maakte ze geen oogcontact. Vanwege haar stoornis kon A niet op een reguliere kleuterschool terecht. Haar ouders probeerden het wel, maar moesten haar na een maand alweer van school halen, omdat de onderwijzers hun dochter niet de nodige ondersteuning konden geven.

De ouders van A hebben weinig inkomen en konden een screening of begeleiding voor haar niet betalen. Tot haar geluk werd eind 2019 in haar geboorteplaats Dien Bien Phu een Support Center voor inclusieve educatie geopend. Sinds september 2020 wordt A daar behandeld, individueel en in groepjes. Haar lerares mevrouw Trang ging vanaf het begin uit van de kracht en interesses van het meisje. "Ik merk dat ze al spreek- en taalvaardigheid heeft ontwikkeld. Ze leert heel snel uit haar hoofd en kan lange gedichten onthouden", zegt mevrouw Trang. Volgens de juf houdt haar kleine leerling van kleurrijke, meisjesachtige dingen zoals bloemen, knuffeldieren en prentenboeken. "Ik probeer deze dingen in elke activiteit op te nemen om haar aandacht vast te houden."

Mevrouw Trang maakt gebruik van een spel waarbij foto's verwisseld worden. De juf begint het spel met een grote afbeeldingen en

A (rechts) legt een puzzel met juf Trang

vervangt die daarna door kleinere. "De beweging van de plaatjes in verschillende richtingen houden A's ogen actief en haar aandacht vast", legt mevrouw Trang uit. Ook doet ze spelletjes die de fijne motoriek en ooghandcoördinatie van A bevorderen, zoals sorteren op vormen, kleuren en maten en vertelt ze verhalen om de taal- en spraakontwikkeling te bevorderen. Een gezichtsmassage behoort ook tot de speciale activiteiten voor A, omdat daardoor de spierspanning in haar gezicht vermindert en ze beter kan articuleren. A's ouders kregen uitleg over hoe ze haar thuis kunnen blijven begeleiden.

Vijf maanden later heeft A een zichtbare inhaalslag gemaakt. Haar concentratie groeide van amper één minuut naar zeven minuten. Ze heeft meer contact met andere kinderen, ouders en de juf. Ze kan nu cijfers van nul tot negen onderscheiden en verschillende vormen en kleuren. Het Support Center heeft inmiddels geadviseerd dat A naar een reguliere kleuterschool kan als ze daarnaast drie keer per week een individuele sessie blijft volgen in het centrum. Mevrouw Trang heeft aan de leerkrachten van de reguliere kleuterschool uitgelegd wat de uitdagingen en behoeften van A zijn, zodat ze de juiste ondersteuning krijgt op haar nieuwe reis. Een geweldige reis, die begon met een enkele stap! ◀

Het Dien Bien Support Center

Het Support Center voor de Ontwikkeling van Inclusief Onderwijs in Dien Bien werd eind 2019 in gebruik genomen, dankzij de gezamenlijke inspanningen van MCNV en het provinciale Departement van Onderwijs en Vorming. Het is het eerste centrum dat gespecialiseerd is in het bieden van ondersteuning aan kinderen met een handicap in de provincie Dien Bien. Het Support Center is géén instelling voor speciaal onderwijs, maar een instituut dat inclusief onderwijs ondersteunt met diensten als:

- Vroege opsporing, vroege interventie en voorschoolse educatie voor kinderen met handicaps, ter voorbereiding op deelname aan regulier onderwijs
- Overbrengen van kennis over inclusief onderwijs aan reguliere scholen
- Bewustmaken van de rechten van kinderen met handicaps en de verantwoordelijkheden van betrokkenen bij het uitoefenen van deze rechten.

Bescherm het bos, dan

Ruim een jaar geleden zette een groep boeren in Quang Tri met ondersteuning van MCNV de eerste stappen in een duurzaam en kleinschalig bosbouwproject. Ze begonnen op een betere manier hout te verbouwen en meubelolie te produceren, om zo een betere marktprijs te krijgen en een stabiel inkomen. Daarnaast werken de boeren samen om de bossen te beheren en te beschermen tegen illegale houtkap. Ondanks het uitbreken van Covid-19 kort na de start en grote overstromingen in centraal Vietnam in het najaar, is er sindsdien al veel werk gedaan.

Deze zomer brengen we project Prosper opnieuw onder uw aandacht omdat we de boerenfamilies in het bos graag verder op weg willen helpen.

“Als ons bos wordt aangetast, verliezen de mensen in ons dorp hun waterbron en hebben ze ook geen water voor de landbouw. De bomen helpen aardverschuivingen te voorkomen en de lucht te zuiveren. Voor Van Kieu minderheden zoals wij, is bos zó belangrijk. Daarom hebben wij de verantwoordelijkheid om het te beschermen”, vertelt Ho Van

Boeren krijgen meer voor 'goed' hout en zaden

Chien (60 jaar) terwijl hij zijn handen op een grote oude boom legt, in een natuurlijk bos aan de voet van de bergen. “Elke maand gaan onze bosbeschermingsteams met z'n zessen op patrouille in het bos, om de toestand van de bospercelen te controleren. Als we tekenen zien van houthakken of iemand die bomen kapt, zullen we ze achtervolgen of contact opnemen met de plaatselijke rangers om de problemen op te lossen.”

Op patrouille

Meneer Chien is hoofd van de bosbeschermingsorganisatie in het dorp Chenh Venh in de gemeente Huong Phung. “In dit bosgebied van 674 hectare zijn 7 patrouilleteams met mannen en vrouwen die zich inzetten voor de bescherming van het bos.

beschermt het bos het dorp

De vrouwen beschermen het bamboebos dat het dichtst bij het dorp ligt en de mannen patrouilleren in meer afgelegen gebieden.” De teams zijn onderdeel van het project voor bebossing en duurzaam bosbeheer, dat medegefinancierd wordt door de Europese Unie. Naast de beschermingsactiviteiten hebben de dorpingen het afgelopen jaar met steun van MCNV al veel bomen kunnen aanplanten op bosgrond, die aan boerenfamilies is toegewezen voor beheer. Vorig jaar plantten 51 families in Chanh Venh tienduizenden Tungbomen en een andere inheemse boomsoort, die dreigde te verdwijnen. Ho Thi Phai, de buurvrouw van Chien en lid van het vrouwenbospatrouilleteam, glimlacht: “Onlangs heeft mijn familie Tungbomen geplant op een gebied van 1,5 hectare. Het planten van bomen op kale heuvels helpt om de grond en het water vast te houden. Bovendien zullen de zaden van de bomen ons na drie jaar inkomen opleveren. Elke familie is van juni tot september druk met de oogst en verkoopt de zaden aan handelaren die er meubelolie van maken. Wij kunnen daarmee bijna 10 miljoen Dong (350 euro) verdienen. Met dit inkomen wordt ons leven beter, we hebben geld om vlees en vis te kopen en voor onderwijs van onze kinderen.”

Ecotoerisme voor extra inkomen

De bosbeheerorganisatie in Chanh Venh heeft met steun van MCNV inmiddels een plan gemaakt met een reeks bosbeschermingsmaatregelen. Op kaarten zijn de huidige toestand en de hulpbronnen van het bos in beeld gebracht. Ook is er bij een waterval een kleine ecotoerismediens opgestart om wat

extra inkomsten te kunnen verdienen. MCNV heeft geholpen om boerenorganisaties met elkaar in contact te brengen om samen nieuwe afnemers voor tungolie, rotan en bamboe te vinden. Met hulp van MCNV proberen de samenwerkende boeren een duurzaamheids-certificaat te behalen, waarmee ze een stabielere prijs voor hout en bosproducten kunnen krijgen.

Verbinding met verwerkende industrie

In de regio Huong Hoa, met 40.000 ha natuurlijk bos en 10.000 ha aangeplant bos,

*Een gezond bos voor
een beter leven*

probeert de lokale overheid boeren aan te moedigen om bomen aan te planten. Er zijn percelen bosgrond toegewezen aan gemeenschappen en families. De families krijgen niet alleen inkomen uit de verkoop van de bosproducten maar ook een kleine bijdrage voor hun bosbeschermingswerk. MCNV's programmamanager Nguyen Dinh Dai: “Het model dat MCNV in het district Huong Hoa initieert, is bebossing met inheemse soorten zoals Tungbomen, die goed zijn voor het bos en zaden leveren voor extra inkomen. We werken samen met een onderneming die in de nabije toekomst een lokale tungoliefabriek wil openen. Dat is óók een doel: de boeren te helpen zowel goed voor de bossen te zorgen als verbinding te maken met bedrijven. Alle partijen profiteren op een duurzame manier.”

EU-delegatie bezoekt Prosper

Op 14 en 15 april 2021 bezocht een delegatie van de Europese Unie (EU) drie districten in Quang Tri, waar het door de EU medegefinancierde project Prosper wordt uitgevoerd door MCNV en partners. De delegatie bezocht verschillende bosplantages, natuurlijke bossen en een plantenkwekerij en sprak met verschillende organisaties van bosbouwers en -boeren. Tijdens de excursie was er ook tijd voor een ontmoeting met enkele boerenfamilies die deelnemen aan het project. Het project loopt van 2020 tot 2023 en heeft als doel om 3.000 boerenfamilies te helpen die zelf of in een coöperatie een stuk bos beheren.

Onze vraag aan u

Het bosbouwproject in Quang Tri helpt boerenfamilies om de bossen waarin ze leven beter te beschermen en tegelijkertijd een beter inkomen te verkrijgen met duurzame bosproducten zoals acaciahout, zaden voor tungolie, rotan en bamboe. De EU steunt dit project met medefinanciering op voorwaarde dat we zelf ook een deel bijdragen. Dit jaar hebben we daarvoor nog € 25.000 nodig. Wij vragen uw steun voor de arme boerenfamilies in de bossen in Quang Tri.

Heel hartelijk dank voor uw (extra) bijdrage!

In dit magazine kunt u lezen over het duurzame bosbouwproject in Quang Tri, dat vorig jaar van start ging. De MCNV-collega's in Vietnam vertellen graag iets over de eerste resultaten. Wat je met goede samenwerking al niet kunt bereiken!

Welvaart zaaien

Als onderdeel van Prosper is er afgelopen december in de gemeente Cam Nghia een acaciawekerij opgericht, onder leiding van Keo Son Sustainable Forestry Cooperative. Deze coöperatie probeert tegemoet te komen aan de groeiende vraag van boeren naar hoogwaardige zaailingen, waar ze tot nu toe moeilijk aan konden komen. De nieuwe acaciawekerij gaat in de beginfase 200.000-300.000 zaailingen per jaar produceren en stap voor stap zal dat toenemen tot een

miljoen stuks. Le Phuc Nhat, directeur van de coöperatie, zegt: "Vanwege het gebrek aan aanbod kopen boeren vaak zaailingen zonder te weten wat de herkomst is, met als gevolg ziekten en een slechte kwaliteit planten. In de kwekerij worden zaailingen geproduceerd door gezonde moederplanten van de Vietnam Academy of Forests Science. Ondertussen krijgen onze leden en arbeiders een adequate technische opleiding van het Forest Science Center for Central of North Vietnam." De acaciawekerij geeft inmiddels werk aan 15 vrouwen die ongeveer 7 euro per dag verdienen. Er zijn plannen om lokale boeren te ondersteunen met het uitdunnen en kappen van bomen en in de toekomst willen ze een FSC-gecertificeerde zagerij oprichten. Deze certificering (Forest Stewardship Council, FSC) bevestigt dat het bos wordt beheerd op een manier die de biologische diversiteit behoudt en de levens van lokale mensen en arbeiders ten goede komt, terwijl het tegelijkertijd de economische levensvatbaarheid versterkt. ◀

Iedereen herinnert zich nog wel de vreselijke beelden van platgebombardeerd en ontbladerd oerwoud tijdens de Vietnamoorlog. Niet alleen de mensen leden erg onder het oorlogsgeweld, ook de natuur moest het ontgelden. We hadden er toen geen passende term voor; nu zouden we het ecocide noemen. Maar de natuur is veerkrachtig. Ook het aangetaste oerwoud zal zich herstellen, al is dat een proces van lange adem, niet van tientallen jaren maar van eeuwen en dan nog zullen de littekens zichtbaar blijven.

Inmiddels is vrijwel iedereen, ook in Vietnam, doordrongen van het belang van het tropisch regenwoud, niet alleen voor de biodiversiteit maar ook voor de stabiliteit van het wereldwijde klimaat. Daarin speelt koolstof een belangrijke rol omdat bos in het algemeen en tropisch regenwoud in het bijzonder CO² uit de lucht haalt en de koolstof voor lange tijd vastgelegd wordt in het hout en in de strooisel laag op de grond. Maar niet voor altijd want ook bomen hebben niet het

*De natuur is
veerkrachtig, maar de
littekens blijven*

eeuwige leven. Eens gaan ze dood en vergaan ze langzaam maar zeker, een proces waarbij de vastgelegde koolstof weer vrijkomt. Daarom is een volwassen oud bos CO² neutraal, d.w.z. dat er evenveel CO² wordt gebonden als er wordt uit gestoten.

Daarom is de bufferende rol die bossen spelen in de wereldwijde waterkringloop mogelijk van nog groter belang. Bij heftige regens kan bos grote hoeveelheden water opvangen en opslaan om het vervolgens gedoseerd af te laten vloeien en te laten verdampen. Van dit belang zijn de betrokkenen bij het Prosper-project diep doordrongen. Daar komt bij dat het voor de plaatselijke bevolking van levensbelang is te kunnen beschikken over voldoende schoon drinkwater.

Terughoudend met kappen

Naast het beschermen van het bestaande woud wil men ook op veelal door bombardementen en ontbladering gedegradeerde

duurzame relatie met het regenwoud

gronden nieuw bos aanleggen. Je zou dat kunnen vergelijken met de grootschalige aanplant van dennenbossen op de zandverstuivingen en heidevelden in het begin van de vorige eeuw in ons land. Voor het klimaat is het een prima maatregel want vooral in jonge bomen die flink groeien wordt veel koolstof vastgelegd. Met kappen moet je dan wel terughoudend zijn. En de omgezaagde bomen niet opstoken in een biomassacentrale want dan vliegt de in het hout opgeslagen koolstof in één klap weer de lucht in. Beter is het om het hout een duurzame bestemming te geven bijvoorbeeld in de bouw of in de meubelindustrie.

Van hout alleen kan de plaatselijke bevolking echter niet leven. Er moet ook voedsel verbouwd worden en liefst ook nog een handelsgewas waarmee iets extra's verdiend kan worden. In ons land worden de meeste land-

en tuinbouwgewassen afzonderlijk in monoculturen geteeld. Dat is goedkoop en geeft vaak hoge opbrengsten. Daar staat tegenover dat deze teelt gevoelig is voor ziektes en plagen en er meestal kunstmest en bestrijdingsmiddelen aan te pas komen. Ook kan door het gebruik van zware machines en intensieve grondwerking de bodemkwaliteit achteruit gaan.

*Een goed werkend
voedselbos brengt
duurzame producten
voort*

De toenemende weerstand tegen intensieve vormen van landbouw heeft in ons land geleid tot de opkomst van het fenomeen voedselbos. Het natuurlijke bos geldt daarbij als referentie. Dat houdt onder andere in: geen monoculturen maar mengteelt en opbouw in 3 lagen. Een boomlaag, een struiklaag en een kruidlaag zoals je dat ook in de meeste bossen aantreft en een zoveel mogelijk gesloten mineralenkringloop zonder input van kunstmest en bestrijdingsmiddelen. De boomlaag bestaat overwegend uit soorten die eetbare vruchten of zaden voortbrengen, bijvoorbeeld walnoten, kastanjes en kersen. In de struiklaag passen o.a. hazelnoten, kweeperen en bottelrozen maar ook bramen, bessen en frambozen. En als de opwarming doorzet amandelen, abrikozen, kaki fruit en pawpaw. In de kruidlaag is dan plek voor het gebruikelijke assortiment groente, klein fruit en tuinkruiden zoals aardbeien, tomaten, pompoenen, sla, koolsoorten, venkel, majoraan etc. Volledigheidshalve moeten ook de

strooisellaag en de bodemlaag eronder genoemd worden. Die zitten vol leven en zijn essentieel voor de mineralenkringloop. Daarin spelen schimmels een belangrijke rol en sommige daarvan zijn in de vorm van paddenstoelen eetbaar.

Voedselbos lukt ook in de tropen

Als je de opzet van een bos zo nauwgezet mogelijk na wilt bootsen zou je de planten in een voedselbos kriskras door elkaar moeten planten, want zo zit een echt bos ook in elkaar. Maar dat is niet erg praktisch en nogal bewerkelijk. Daarom kiest men vaak voor een opzet in rijen: 1 rij bomen, 1 rij struiken en 1 rij kruiden.

De opzet en invulling van een voedselbos is natuurlijk plaatsgebonden en afhankelijk van de grondsoort, de waterhuishouding en het (micro-)klimaat. De inmiddels tientallen voorbeelden laten zien dat er in ons land volop mogelijkheden zijn. Maar ook in de tropen moet het lukken. Met als belangrijke factor de intense bezonning. Menig gewas doet het daardoor beter in de (lichte) schaduw dan in de volle zon. In ons land is dat omgekeerd. We hebben relatief weinig zon waardoor planten in de schaduw minder goed groeien en daardoor minder opbrengst geven. Ook het afrijpen kan een probleem zijn. Bovendien is door het koele, vochtige microklimaat onder de bomen bijvoorbeeld het risico dat schimmels het gewas aantasten groter. Uiteraard moet in de tropen het assortiment en de teeltwijze aangepast worden aan de plaatselijke omstandigheden. Waarbij het assortiment niet beperkt hoeft te blijven tot groente en fruit voor eigen gebruik en de regionale markt maar op bescheiden wijze uitgebreid kan worden met commercieel interessante gewassen voor de wereldmarkt. Waarbij je kunt denken aan kokospalmen, oliepalmen en tungbomen, de boomsoort die, naast de acacia, de belangrijkste economische waarde vormt in het door MCNV gesteunde Prosper-project. En aan nootjes zoals pistache en cashew, maar misschien ook koffie en specerijen zoals kruidnagels, gember en tamarinde. In een goed functionerend voedselbos komen al deze producten natuurlijk zonder meer in aanmerking voor het predicaat Duurzaam.

Het mooie van het voedselbos is dat het niet alleen duurzaam is maar ook flexibel. Je kan het op veel manieren en onder uiteenlopende omstandigheden aanleggen. ◀

Henk Rampen

over voedselbos /bosbouw

Henk Rampen, MCNV-donateur van het eerste uur, houdt zich als landschaps-ecoloog bezig met hoe landschappen zijn ontstaan en hoe ze nu functioneren, inclusief de rol van de mens daarin. "Ik was aangenaam verrast dat MCNV nu ook een project ondersteunt waarin landschaps-ecologie een belangrijke rol speelt. De aanpak getuigt van professionele kennis en inzicht in ecologische structuren en processen van het bos", zegt Henk. Op ons verzoek schreef hij een bijdrage over onder meer de verstrengeling van bosbouw en landbouw en over het voedselbos, dat nog een stap verder gaat dan het bosbouwproject.

Vol optimisme verder in Vietnam en Laos

Het nieuwe vijfjarenplan van MCNV 2021-2025 is klaar. We gaan de komende jaren door met projecten die nog steeds hard nodig zijn in Vietnam en Laos. In onze aanpak blijft het uitgangspunt de zelfredzaamheid van de mensen voor en met wie wij werken, hún ideeën over verbetering van hun levensomstandigheden. Onze bijdrage is steun bij het maken en uitvoeren van hún plannen. Bij deze aanpak duurt het soms langer voordat dorpsbewoners er de vruchten van plukken, maar de resultaten zijn duurzaam en passen goed bij hun omstandigheden. We werken ook de komende periode samen met vertrouwde partners, die ons waarderen vanwege onze expertise en ons netwerk. Voor het succes van onze projecten zullen we ook de komende jaren een beroep doen op de steun van donateurs, fondsen en subsidies.

Dit zijn de thema's voor de komende jaren:

1. Gezondheid en voeding

In Vietnam is ondervoeding vooral een probleem bij sommige etnische minderheidsgroepen. In Laos zijn de problemen in de eerstelijnsgezondheidszorg groter en vaak gerelateerd aan voeding. Het land kent hoge sterftecijfers bij pasgeborenen en een hoog ondervoedingspercentage bij kinderen onder de vijf. Dat geldt ook daar vooral voor etnische minderheidsgroepen in afgelegen gebieden. Met goede zorg en betere voeding voor moeders en pasgeborenen willen we de komende periode bij de minderheidsgemeenschappen moeder- en kindersterfte en ondervoeding terugdringen. Daarvoor willen we ook de gezondheidsdiensten helpen bij verbetering van de kwaliteit van de zorg, in het bijzonder

de zorg voor moeders en pasgeborenen. We gaan extra aandacht besteden aan thuiszorg, borstvoeding en aanvullende voeding voor kinderen. Het verbeteren van de levensomstandigheden van mensen is de rode draad door al onze programma's

2. Zorg voor mensen met een handicap en ouderen

Vietnam werkt al 40 jaar aan het verbeteren van medische revalidatie voor mensen met een handicap. Toch is kwalitatief en kwantitatief nog veel verbetering nodig en mogelijk. De Vietnamese overheid werkt samen met de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) aan een strategie voor 2021-2030 voor de verdere ontwikkeling van revalidatie. Daarin is het opleiden van revalidatiepersoneel een van de topprioriteiten. De zorg voor ouderen is in Vietnam nog zeer beperkt. De overheid zoekt hiervoor de komende jaren ondersteuning bij internationale organisaties. In Laos is vooral de behoefte aan zorg en ondersteunende diensten voor mensen met een handicap enorm, waarbij ondersteuning door MCNV en uitwisseling van ideeën en ervaringen met Vietnam zeer op prijs wordt gesteld. Met onze projecten richten wij ons de komende periode vooral op hoogwaardige medische revalidatiediensten voor mensen met een handicap zoals ergotherapie, logopedie en fysiotherapie. We gaan ook pilots starten op het gebied van gezondheids- en sociale zorg voor ouderen en we willen meewerken aan het opstarten van gezondheidsonderzoek op het gebied van vergrijzing.

3. Aanpassing aan klimaatveranderingen

Uitbreiding van bossen en duurzaam bosbeheer zijn in verband met de klimaatverandering voor Vietnam en Laos van groot belang. De regering van Vietnam zoekt internationale samenwerking voor duurzaam bosbeheer. In Laos is de afgelopen jaren wel bos aangeplant, maar minder dan verwacht en die aanplant is niet duurzaam. Onze aandacht gaat vooral uit naar de mensen in bosgebieden: veel bosbouwers in afgelegen dorpen in Vietnam en Laos beheren vaak wel een groot stuk bosland, maar zijn toch erg arm. Het hout dat zij produceren voldoet niet aan kwaliteitsnormen en levert betrekkelijk weinig op. Ze kampen steeds vaker met overstromingen en aardverschuivingen. De Mekongdelta kampt met droogte en het binnendringen van zout zeewater. Vooral arme huishoudens hebben een enorm drinkwatertekort voor mens, dier en landbouw.

Met ons plan richten wij ons op boerenfamilies in de bosbouw en in de Mekongdelta. We geven prioriteit aan huishoudens die erg arm zijn, mensen die door een handicap moeilijk aan de bak komen en huishoudens met een vrouw als gezinshoofd. We ondersteunen de ontwikkeling van bosplantages met duurzaamheidscertificaat en de uitbreiding van beschermde natuur(bos)gebieden en we helpen boerengroepen bij het ontwikkelen van agro-bosbouwproductie. In de Mekongdelta adviseren we boeren over alternatieve landbouwtechnieken en helpen we huishoudens met het opslaan van drinkwater. ◀

Mijn Verhaal

Waarom steunt u de mensen in Vietnam en Laos, vroegen wij aan onze donateurs en u schreef ons mooie, soms aangrijpende maar vooral herkenbare verhalen.
Deze keer is het woord aan Jan van den Broek uit Wormer.

Ook ik werd in de jaren zestig geraakt door de berichtgeving over de oorlog in Vietnam en liep mee in demonstraties in Amsterdam en Utrecht. Van die in Utrecht kan ik mij herinneren, dat de staart van de stoet nog moest gaan lopen, toen de kop alweer terugkwam op het Jaarbeursplein...

Ik was vrijwilliger in de Wereldwinkel in Uithoorn, mijn toenmalige woonplaats, met als specialisatie Zuidoost-Azië. De wereldwinkel was anders van opzet dan je nu vaak ziet, veel meer gericht op informatievoorziening dan op de verkoop van producten. Wij konden ook schoolklasjes ontvangen en schoolkinderen helpen met het maken van werkstukken. Toen de bombardementen op zijn hevigst waren organiseerden we een MCNV-collecte in ons dorp; er werd heel royaal gegeven. We zamelden ook medicijnen in voor het MCNV en brachten die naar Amsterdam. Al die jaren was ik erg onder de indruk van de geestkracht en de vindingrijkheid van het Vietnamese volk.

Het was voor mijn vrouw en mij een heel grote verrassing, dat wij eind 1974 in aanmerking kwamen voor de adoptie van een kind uit Vietnam. Er was een zorgvuldige procedure door de Stichting Interlandelijke

Adoptie aan vooraf gegaan. We stonden voor adoptie uit Korea al enkele jaren op de wachtlijst. Vanaf december 1974 mochten wij zorgen voor Maarten, in Vietnam al zo genoemd door de Nederlandse vrouw die een tijdlang voor hem zorgde. Natuurlijk hebben onze gelukkige jaren met Maarten de band met Vietnam nog verder verdiept.

Op 30 april 1975 was het feest bij ons thuis: de ban-de-bom-vlag, de enige die wij in huis hadden, ging uit, toen Vietnam zich bevrijdde. Rond de jaarwisseling 1979/1980 maakte ik in een groep van 10 personen geleid door Ab Stokvis een reis naar en door Vietnam en genoot ik van de schoonheid van het land en de altijd vriendelijke mensen. Het voor mij te hete klimaat van Ho Chi Minhstad vond ik wat minder. De prachtige zee in het midden van de lange kust en het milde klimaat van Hanoi waren voor mij 'top'. De instellingen, die wij bezochten (scholen, ziekenhuizen, kerken, circus enz.) zorgden ervoor, dat onze reis 'sociaal-cultureel' was. De contacten waren georganiseerd, maar wel echt en spontaan.

Voor mij is het nu steeds de vraag, hoe lang het MCNV nog 'nodig' is. Zoals in Nederland de inkomensverschillen de laatste decennia

zijn gegroeid en dit nog steeds doen, zo lijkt het, dat in Vietnam de economische groei vooral de steden betreft, terwijl het platteland achter blijft. Onze zoon is helaas in 2003 op 28-jarige leeftijd overleden maar onze band met Vietnam en het MCNV zal er altijd één blijven van warme betrokkenheid. Vooralsnog blijven wij via het MCNV (ook voor Laos) onze steun verlenen en 'profiteren' wij dankbaar van de warmte, die het Vietnamese volk de wereld biedt. ◀

Aan de maaltijd in het Doc Lap hotel in Ho Chi Minh Stad, 1979, v.l.n.r. Roland van den Berghe, Dick Wittenberg, Wim Heesbeen en Jan van den Broek
(Foto Ab Stokvis)

Uw nalatenschap voor families in Vietnam en Laos

Beste donateurs,

Zoals u elders in dit magazine kunt lezen, hebben we de afgelopen periode met z'n allen plannen gemaakt voor de komende vijf jaar (2021-2025). Een mooie klus met een mooi resultaat waar we helemaal voor gaan! We blijven werken aan duurzame projecten waarmee we groepen kansarme mensen in Vietnam en Laos helpen om hun leven beter op de rit te krijgen. Wij hopen dat u betrokken blijft bij deze toekomstplannen en dat u ons blijft steunen zoals velen van u dat al zo lang doen.

Het is geen alledaagse vraag, maar ik wil deze toch graag aan u voorleggen. Door MCNV in uw testament op te nemen, kunt u ook in de (verre) toekomst families in Vietnam en Laos blijven steunen. Wilt u daar eens over nadenken?

Vraag vrijblijvend de brochure aan

We hebben een brochure samengesteld met daarin alle informatie over nalaten aan MCNV, maar ook leest u over onze toekomstplannen, wat we voor de families in Vietnam en Laos willen blijven betekenen. De brochure kunt u vrijblijvend aanvragen en als u nog vragen heeft, zal ik ze graag beantwoorden. Ook een persoonlijk gesprek (op verzoek eventueel bij u thuis) behoort tot de mogelijkheden. ◀

Vraag de brochure aan op karin.vlug@mcnv.nl of bel 020-6270411 (kantoor MCNV) of op mijn mobiele telefoon 06-46296234.

Met warme groet, Karin Vlug

Kijk voor ons privacybeleid op onze website www.mcnv.org

Ja, met deze machtiging wil ik Vietnam en Laos blijvend steunen

Hierbij machtig ik het MCNV om, tot wederopzegging, bedragen af te schrijven wegens hulpverlening aan Vietnam en Laos:

Naam.....

Adres.....

Postcode en plaats.....

Email.....

Bedrag E.....per maand 0 kwartaal 0 half jaar 0 jaar 0

van IBAN rekening.....

Colofon

MCNV verleent medische hulp aan de bevolking van Vietnam en Laos. Het legt verantwoording af over de besteding van gelden en geeft informatie over recente ontwikkelingen in Vietnam en Laos.

Giften

(ING) NLI 6 INGB 0001090400
(Triodos) NL90 TRIO 0338 5367 60
RSIN 002856475

Redactie: Willem Eikelboom, Tom Fluitsma, Ab Stokvis, Sietske de haan, Karin Vlug

Eindredactie: Saskia Stevens

Ontwerp en opmaak: Dettline, Amsterdam

Redactieadres: Weteringschans 32,
1017 SH Amsterdam.

telefoon [020] 627 04 11

e-mail: redactie@mcnv.nl

